

ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของนิยายสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร

นายสมิทธินันท์ ไทยรุ่งโรจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-639-514-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS AFFECTING THE DEVELOPMENT OF COMMUNICATION TECHNOLOGY MAGAZINES

Mr. Smithinun Thairoongrojana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism

Graduate School

Chulalongkorn University

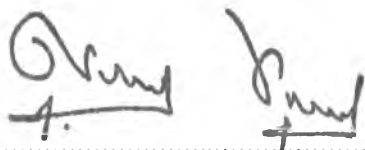
Academic Year 1998

ISBN 974-639-514-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร
โดย   นายสมิทธิพันธ์ ไทยรุ่งโรจน์
ภาควิชา   วารสารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร. เสถียร เขยประทับ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ดร.ดวงกมล ขาติประเสริฐ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสถียร เขยประทับ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

สมิทินันท์ ไทยรุ่งโรจน์ : ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร (FACTORS AFFECTING THE DEVELOPMENT OF COMMUNICATION TECHNOLOGY MAGAZINES)

อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร. เสถียร เขยประทับ , 176 หน้า . ISBN 974-639-514-9.

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากำเนิดพัฒนาการและแนวโน้มของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสารในฐานะที่เป็นสื่อสารมวลชนที่ดำเนินการอยู่ภายใต้เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ ทั้งปัจจัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร และปัจจัยภายในองค์กร

ผลการวิจัยพบว่า นิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสารเริ่มออกวางจำหน่ายครั้งแรกในปีพ.ศ. 2527 ภายหลังจากที่ภาครัฐอนุญาตให้บริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการในธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคม ปีพ.ศ. 2533 ทำให้นิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสารเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยมีผู้เข้ามาดำเนินการในธุรกิจนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ถึง 8 ฉบับ อันได้แก่ นิตยสารออฟฟิศเทคโนโลยี นิตยสาร 100 วัตต์ นิตยสารเพื่อนสื่อสาร นิตยสารเทเลคอม นิตยสารเทคโนโลยี นิตยสารไอทีวิค นิตยสารไอทีซอพท์ และนิตยสารไวเลสส์คอมมูนิเคชั่น

จากการศึกษาถึงการดำเนินการของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสารทั้ง 8 ฉบับพบว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสารมีการปรับปรุงเนื้อหา รูปแบบรวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงชื่อนิตยสารเพื่อให้เหมาะสมกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของผู้อ่าน และพัฒนาการที่รวดเร็วของเทคโนโลยีการสื่อสาร อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่า นิตยสาร 3 ฉบับคือนิตยสารเพื่อนสื่อสาร นิตยสารเทเลคอม และนิตยสารไอทีวิค ไม่สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นที่นิยมของผู้อ่าน ซึ่งก็ทำให้นิตยสารไม่สามารถดำเนินการอยู่ในตลาดได้ต่อไป

ปัจจัยสำคัญที่ผลักดัน และเหนี่ยวนำพัฒนาการของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร คือปัจจัยภายในองค์กร อันได้แก่ บุคลากร เงินทุน และปัจจัยภายนอกองค์กร ได้แก่ นโยบายของรัฐ เศรษฐกิจ นายทุนสื่อสารโทรคมนาคม ผู้อ่าน

ส่วนแนวโน้มของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสารในอนาคต จะเกิดนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่นำเสนอเนื้อหาเฉพาะอุปกรณ์ประเภทใดประเภทหนึ่งขึ้นมาในตลาดมากขึ้น เช่น นิตยสารสำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และนอกจากนี้ยังมีความเป็นไปได้ที่นิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสารจะมีความถี่ในการออกวางจำหน่ายมากขึ้น คือจากนิตยสารรายเดือน มาสู่อายสัปดาห์ และจากรายสัปดาห์มาสู่การเป็นหนังสือพิมพ์เทคโนโลยีการสื่อสารรายวันในที่สุด

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อนิสิต .....
สาขาวิชา.....การหนังสือพิมพ์.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2541.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##c850456 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: FACTORS / DEVELOPMENT / COMMUNICATION TECHNOLOGY MAGAZINES

Smithinun Thairoongrojana : FACTORS AFFECTING THE DEVELOPMENT OF COMMUNICATION TECHNOLOGY MAGAZINES . THESIS ADVISOR ; ASSO PROF. SATIEN CHEYPRATUB, Ph.D.

176 pp . ISBN 974-639-514-9.

The research entitled "Factors Affecting the development of communication technology magazines" aims at studying the birth ,development and trend of communication technology magazines as mass media operating under the criteria of change of various factors resulting from both external and internal conditions of the organization

The findings of the research reveal that the first communication technology magazines of its kinds was published in 1984. After the government gave permission to private enterprises to operate in the telecommunication business in 1990, there was a rapid growth of communication technology magazines At least 8 magazines of this kind are in circulation ,namely, OFFICE TECHNOLOGY MAGAZINE , 100 WATT MAGAZINES ,PUEN SUE SARN MAGAZINE , TELECOM MAGAZINE , TECHNOLOGY MAGAZINE , IT WEEK MAGAZINE , IT SOFT MAGAZINE and WIRELESS COMMUNICATION MAGAZINE .

In examining the operation of all eight communication technology magazines, it is found that throughout the entire period of their circulation in the market , these magazines have gone through considerable adjustment both in content and in form . Attempts have also been made to change the name of the magazine to suit the changing direction of the readers and the rapid development of communication technology . However hence of these magazines, namely , PUEN SUE SARN MAGAZINE , TELECOM MAGAZINE and IT WEEK MAGAZINE , failed to win recognition from their readers. Hence , they were forced to cease operation and disappeared from the market

The major factors that accelerate or delay the development of communication technology magazines include the internal factors, is personal and fund and the external factors, is government policy, economic condition, telecommunication financiers and the readers.

As regards the future trend of communication technology magazines, it is expected that there will be an increase in specialized magazines focusing on specific technological equipment, e.g. magazines for Internet users. Moreover, it is possible that the frequency of publication of these magazines will be higher, that is , the monthly magazine will turn into weekly magazine ; the weekly magazine will become daily newspaper eventually

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ..... ลายมือชื่อนิติ.....

สาขาวิชา.....การหนังสือพิมพ์..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา.....2541..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ กว่าที่จะสำเร็จลุล่วงได้ ผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. เสถียร เทยประทับ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาเชี่ยวชาญงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ดวงกมลชาติประเสริฐ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร ที่ให้คำแนะนำตรวจแก้ไขงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณท่านผู้บริหาร บรรณารักษ์ และพนักงานนิเทศสารทั้ง 8 ฉบับที่ให้การสนับสนุนข้อมูลและความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ ห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุด บมจ. ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น ห้องสมุดตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และห้องสมุดแห่งชาติที่ช่วยเหลือผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณประชาสัมพันธ์องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ประชาสัมพันธ์การสื่อสารแห่งประเทศไทย บมจ. โทเทิลแอนด์เคเบิล คอมมูนิเคชั่น บมจ. แอ็ดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส บริษัทหลักทรัพย์ เจเอฟเอไพนาคม บ. ศูนย์วิจัยธนาคารกสิกรไทย ที่สนับสนุนและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อมูลที่นำมาประกอบงานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา ที่อดทนสูญเสียให้ผู้ทำวิจัยได้รับการศึกษาที่ดีที่สุดตลอดเวลา 25 ปี ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และโรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ที่ให้การศึกษาที่มีคุณภาพแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนๆ บริษัทยูคอม คุณวุฒิเดช คุณไพบูลย์ คุณกมลพร คุณณัฐพงษ์ คุณศิริพร คุณเสาวนีย์ คุณศยามล และคุณศิริรัตน์ ที่ช่วยเหลือจนผู้วิจัยทำวิจัยฉบับนี้เสร็จสิ้นลงได้

ขอบคุณสำหรับกำลังใจ ความห่วงใยของคุณพัชรินทร์ ตลอดมา

ขอขอบคุณ คุณชุตินา ชื่นเจริญ และคุณกรกต สุรกุล มหามิตรที่ให้ความช่วยเหลือทั้งร่างกายและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในยามท้อแท้

ขอขอบคุณ อ. บุญประพันธ์ คุณประพจน์ คุณภูมิสิทธิ คุณสิทธิพร คุณอุรสาและเพื่อนร่วมรุ่นอีกหลายๆคน สำหรับกำลังใจคำแนะนำ และข้อมูลในงานวิจัยฉบับนี้

สมิทินันท์ ไทยรุ่งโรจน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ซ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหำนำวิจัย	3
ขอบเขตในการวิจัย	3
กรอบในการวิเคราะห์	3
นิยามศัพท์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับนิตยสาร.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีองค์กร.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการตลาด	20
แนวคิดเกี่ยวกับสังคมแห่งข้อมูลข่าวสาร.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับนิตยสารในอนาคต	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
3. ระเบียบวิธีการวิจัย	28
แหล่งข้อมูล.....	28
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	30
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การตรวจสอบข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	36
4. จุดกำเนิดและความเป็นมาของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร.....	38
ความเป็นมาของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร.....	38
ปัจจัยที่มีผลต่อการกำเนิดนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	50
5. พัฒนาการและปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	54
พัฒนาการของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่เกิดก่อนช่วงปี พ.ศ.2533....	54
พัฒนาการของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่เกิดหลังช่วงปี พ.ศ.2533....	79
ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร.....	120
6. แนวโน้มและบทสรุปของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร.....	141
รายการอ้างอิง.....	156
ภาคผนวก	158
ประวัติผู้เขียน	178

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่	
4.1 แสดงโครงการด้านการสื่อสารโทรคมนาคมช่วงปีพ.ศ. 2533.....	42
4.2 แสดงอัตราการขยายตัวของผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ระหว่างปีพ.ศ. 2534-2536.....	52
4.3 แสดงอัตราการขยายตัวของผู้ใช้บริการวิทยุติดตามตัวระหว่างปีพ.ศ. 2534-2536.....	53
5.1 แสดงพัฒนาการด้านรูปแบบของนิตยสาร 100 วัตต์ช่วงปีพ.ศ. 2532-2540.....	56
5.2 แสดงปริมาณรายเรื่องของการนำเสนอเนื้อหาแต่ละประเภทในนิตยสาร100 วัตต์ ช่วงปีพ.ศ. 2532-2540.....	58
5.3 แสดงพัฒนาการด้านรูปแบบของนิตยสารโมเดิร์นออฟฟิศช่วงปีพ.ศ. 2527-2536.....	61
5.4 แสดงปริมาณรายเรื่องของการนำเสนอเนื้อหาแต่ละประเภทในนิตยสารโมเดิร์นออฟฟิศ ช่วงปีพ.ศ. 2527-2536.....	64
5.5 แสดงการเปรียบเทียบรูปแบบของนิตยสารโมเดิร์นออฟฟิศ ฉบับก่อน และฉบับแรกที่มี การแทรกนิตยสารแม็คโปร (ฉบับตุลาคมพ.ศ.2536และฉบับพฤศจิกายนพ.ศ. 2536).....	67
5.6 แสดงปริมาณรายเรื่องของการนำเสนอเนื้อหาแต่ละประเภทในนิตยสารโมเดิร์นออฟฟิศ เปรียบเทียบฉบับก่อนและหลังมีการแทรกนิตยสารแม็คโปร (ฉบับตุลาคมพ.ศ.2536 และฉบับพฤศจิกายนพ.ศ. 2536).....	69
5.7 แสดงการเปรียบเทียบรูปแบบของนิตยสารโมเดิร์นออฟฟิศ ฉบับธันวาคมพ.ศ.2536 และ นิตยสารออฟฟิศเทคโนโลยี ฉบับเดือน มกราคม พ.ศ. 2537	71
5.8 แสดงการเปรียบเทียบปริมาณเนื้อหาในแต่ละประเภทระหว่างนิตยสารโมเดิร์นออฟฟิศ ฉบับเดือนธันวาคม พ.ศ. 2536 กับนิตยสารออฟฟิศเทคโนโลยี ฉบับเดือนมกราคม พ.ศ. 2537.....	73
5.9 แสดงพัฒนาการด้านรูปแบบของนิตยสารออฟฟิศเทคโนโลยีช่วงปี พ.ศ.2537-2540 ...	75
5.10 แสดงปริมาณรายเรื่องของการนำเสนอเนื้อหาแต่ละประเภทในนิตยสารออฟฟิศเทคโนโลยี ช่วงปีพ.ศ. 2537-2540.....	77
5.11 แสดงพัฒนาการด้านรูปแบบของนิตยสารเพื่อนสื่อสารช่วงปี พ.ศ. 2534-2536.....	81
5.12 แสดงปริมาณรายเรื่องของการนำเสนอเนื้อหาแต่ละประเภทในนิตยสารเพื่อนสื่อสาร ช่วงปี พ.ศ. 2534-2536.....	83
5.13 แสดงพัฒนาการด้านเนื้อหาของนิตยสารเทเลคอม ช่วงปี พ.ศ. 2535-2538.....	86
5.14 แสดงปริมาณรายเรื่องของการนำเสนอเนื้อหาแต่ละประเภทของนิตยสารเทเลคอม ช่วงปี พ.ศ.2535-2538.....	88
5.15 แสดงพัฒนาการด้านรูปแบบของนิตยสารไอทีแมนเนจเม้นท์ ช่วงปีพ.ศ.2534-2539...	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
5.16 แสดงปริมาณรายเรื่องของการนำเสนอเนื้อหาแต่ละประเภทในนิตยสาร ไอทีแมนเนจเมนท์ ช่วงปีพ.ศ. 2534-2539.....	93
5.17 แสดงพัฒนาการด้านรูปแบบของนิตยสารไอทีวีค ช่วงปีพ.ศ. 2539-2540.....	95
5.18 แสดงปริมาณรายเรื่องของการนำเสนอเนื้อหาแต่ละประเภทในนิตยสารไอทีวีค ช่วงปี พ.ศ. 2539-2540.....	97
5.19 แสดงพัฒนาการด้านรูปแบบของนิตยสารไอทีซอพท์ ช่วงปี พ.ศ. 2535-2540....	100
5.20 แสดงปริมาณรายเรื่องของการนำเสนอเนื้อหาแต่ละประเภทในนิตยสารไอทีซอพท์ ช่วงปีพ.ศ. 2535-2540.....	102
5.21 แสดงพัฒนาการด้านรูปแบบของนิตยสารเทคโนโลยี ช่วงปี พ.ศ. 2535-2540.....	105
5.22 แสดงปริมาณรายเรื่องของการนำเสนอเนื้อหาแต่ละประเภทในนิตยสารเทคโนโลยี ช่วงปีพ.ศ. 2535-2540.....	107
5.23 แสดงพัฒนาการด้านเนื้อหาของนิตยสารไวลส์คอมมูนิเคชั่น ช่วงปี พ.ศ. 2536-2540.....	110
5.24 แสดงปริมาณรายเรื่องของการนำเสนอเนื้อหาแต่ละประเภทในนิตยสารไวลส์ คอมมูนิเคชั่นช่วงปีพ.ศ. 2536-2540.....	112
5.25 แสดงพัฒนาการของนิตยสาร บอร์ดแบรนด์ คอมมูนิเคชั่น ช่วงปี พ.ศ.2540.....	114
5.26 แสดงปริมาณรายเรื่องของการนำเสนอเนื้อหาแต่ละประเภทใน นิตยสารบอร์ดแบรนด์คอมมูนิเคชั่น ช่วงปีพ.ศ. 2540.....	116
5.27 แสดงพัฒนาการด้านเนื้อหาของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสารทั้ง 8 ฉบับ ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2540.....	118
5.28 แสดงโครงการด้านสื่อสารโทรคมนาคมที่การสื่อสารแห่งประเทศไทยเปิดให้ เอกชนเข้าร่วมประมูลสัมปทาน	121
5.29 แสดงโครงการด้านสื่อสารโทรคมนาคมที่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เปิดให้เอกชนเข้าประมูลสัมปทาน.....	122
5.30 แสดงงบประมาณที่จัดสรรให้โครงการสาธารณูปโภคพื้นฐานของรัฐ	123
5.31 แสดงอัตราการเติบโตของโทรศัพท์เคลื่อนที่ ช่วงปีพ.ศ. 2534-2540.....	124
5.32 แสดงอัตราการเติบโตของเครื่องลูกข่ายเพจเจอร์ปีพ.ศ.2534-2536.....	124
5.33 แสดงอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิในกลุ่มธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคม.....	125
5.34 แสดงงบประมาณในการโฆษณาของธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคมผ่านสื่อประเภทต่างๆ และสื่อนิตยสารระหว่างปีพ.ศ. 2533-2540.....	126
5.35 แสดงภาวะเศรษฐกิจไทย ระหว่างปีพ.ศ.2533-2540.....	127
5.36 แสดงงบประมาณที่ใช้ในการโฆษณาผ่านสื่อนิตยสารช่วงปีพ.ศ. 2533-2540.....	128

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
2.1 The media organization in a field of Social forces	15
2.2 แสดงองค์กรสื่อสารมวลชนภายใต้แรงกดดันทางสังคม	15
2.3 Organization Chart of a typical magazine	18
4.1 แสดงจุดกำเนิดและความเป็นมาของนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร.....	43
6.1 แสดงองค์กรนิตยสารด้านเทคโนโลยีการสื่อสารภายใต้ปัจจัยกดดันจาก สภาพแวดล้อมทางสังคม.....	152